

**Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Полтавський юридичний інститут
Кафедра кримінального права та кримінально-правових дисциплін**

С И Л А Б У С

навчальної дисципліни

**«КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ
ЗА ГОСПОДАРСЬКІ ЗЛОЧИНИ»**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень
Ступінь вищої освіти – магістр
Галузь знань – 08 «Право»
Спеціальність – 081 «Право»
Освітня програма / спеціалізація – «Право»
Статус дисципліни – вибіркова
Рік набору – 2019, 2020

Викладач – Гуторова Наталія Олександрівна,
професор кафедри кримінального права та кримінально-правових дисциплін,
доктор юридичних наук, професор

30 серпня 2019 р.

Силабус навчальної дисципліни «Кримінальна відповідальність за господарські злочини» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» освітньої програми «Право» Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Полтава: Полтавський юрид. ін.-т Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019. 17 с.

Розробники:

Гуторова Наталія Олександрівна – професор кафедри кримінального права та кримінально-правових дисциплін, доктор юридичних наук, професор;
Михайліченко Тетяна Олександрівна – доцент кафедри кримінального права та кримінально-правових дисциплін, кандидат юридичних наук.

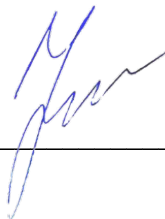
Гарант освітньої програми

Криницький Ігор Євгенович – завідувач кафедри цивільного, господарського і фінансового права, доктор юридичних наук, професор, старший науковий співробітник

Затверджено на засіданні кафедри кримінального права та кримінально-правових дисциплін (протокол № 1 від 30 серпня 2019 р.)

Дата оновлення – 28 серпня 2020 року
(протокол № 1 засідання кафедри кримінального права та кримінально-правових дисциплін від 28 серпня 2020 року)

Завідувач кафедри _____ І. А. Тітко

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Кримінальна відповідальність за господарські злочини
Вид навчальної дисципліни	Вибіркова, належить до циклу навчальних дисциплін за вибором студента
Викладач	Гуторова Наталія Олександрівна доктор юридичних наук, професор, професор кафедри кримінального права та кримінально-правових дисциплін ПЮІ НЮУ імені Ярослава Мудрого
Контактний телефон	+38 050 594 07 31
E-mail	navchgutorova@gmail.com
Консультації	Четвер 15-00 – 17-00, м.Полтава, Першотравневий проспект, 5, ауд. 601-б.
Онлайн-консультації у Facebook:	https://www.facebook.com/profile.php?id=100010781580918

Анотація навчальної дисципліни

Розкривається поняття та зміст основних категорій господарських кримінальних правопорушень. Вивчаються зміст оціночних понять, які містяться у розділі VII Особливої частини КК, особливості окремих складів кримінальних правопорушень, правила розмежування господарських від суміжних кримінальних правопорушень та адміністративних правопорушень. Розглядаються тенденції розвитку світового та вітчизняного механізму правового регулювання й боротьби проти господарських кримінальних правопорушень; розуміння наукових засад та проблемних моментів кваліфікації цих кримінальних правопорушень. Студенти детально знайомляться із нормативно-правовими актами у сфері господарських кримінальних правопорушень, судовою практикою їх розгляду, вчать розв'язувати проблеми відносно можливості і необхідності застосування кримінальної відповідальності щодо особи, визнаної винною у вчиненні господарських кримінальних правопорушень, визначати межі, які можуть бути застосовані до осіб, що вчинили їх та обирати їм справедливе і достатнє покарання, визначають можливості звільнення від кримінального покарання та його відбування осіб, які були визнані судом винними у вчиненні конкретного (-их) кримінального (-их) правопорушення (-нь).

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни «Кримінальна відповідальність за господарські злочини» – це набуття студентами здатності: 1) застосовувати кримінально-правові норми в частині прийняття рішень щодо можливості і необхідності застосування кримінальної відповідальності щодо особи, визнаної винною у вчиненні господарського (-их) кримінального (-их) правопорушення (-нь); 2) правильно обирати форму реалізації кримінальної відповідальності в такій ситуації та засоби кримінально-правового впливу, що передбачає проведення різноманітних досліджень та/або здійснення інновацій й характеризується невизначеністю умов і вимог.

Завдання:

– формування у студентів спеціалізованих концептуальних знань у сфері господарських кримінальних правопорушень, що включають сучасні наукові здобутки у цій сфері, котрі є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, зокрема щодо:

- поняття та змісту основних оціночних понять у сфері господарської діяльності;
- тенденцій розвитку світового та вітчизняного механізму правового регулювання й боротьби проти господарських кримінальних правопорушень;
- розуміння наукових засад та проблемних моментів кваліфікації господарських кримінальних правопорушень;
- набуття студентами спеціалізованих умінь/навичок розв'язання проблем, котрі виникають у правоохоронних та судових органів у процесі здійснення ними діяльності, а також у громадян та організацій унаслідок реалізації цими державними органами їхніх повноважень, зокрема щодо:
 - розмежування господарських кримінальних правопорушень від суміжних кримінальних правопорушень та адміністративних правопорушень;
 - обрання покарань і меж, які можуть бути застосовані до осіб, що вчинили господарські кримінальні правопорушення;
- здатність інтегрувати знання, набуті у процесі вивчення цієї та низки інших навчальних дисциплін, й розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних контекстах, зокрема:
 - поєднуючи знання, набуті у процесі вивчення навчальних дисциплін «Теорія держави і права»; «Нормотворча техніка»; студенти набувають знань про структуру та види норм, які містить розділ VII «Кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності», про способи та методи тлумачення оціночних понять;
 - поєднуючи знання, набуті у процесі вивчення навчальних дисциплін «Кримінальне право України»; «Основи кримінально-правової кваліфікації»; «Призначення покарання»; «Адміністративне право»; «Відповідальність за адміністративні правопорушення», студенти набувають знань про особливості кримінальної відповідальності за правопорушення у сфері господарської діяльності, як правильно кваліфікувати суспільно небезпечні діяння, аналізувати склад конкретного кримінального правопорушення у та відмежовувати його від суміжних і від адміністративних правопорушень, а також загальні та спеціальні засади призначення покарання за господарські кримінальні правопорушення;
 - поєднуючи знання, набуті у процесі вивчення навчальних дисциплін «Господарське право»; «Фінансове право», студенти набувають знань про особливості відносин між державою та фізичними особами, юридичними особами/фізичними особами-суб'єктами підприємницької діяльності;
- здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності, зокрема щодо:
 - застосування набутих теоретичних знань та сформованих практичних навичок щодо реалізації кримінально-правових відносин;
 - тлумачення законодавства про відповідальність за кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності;
- формування у студентів знань та умінь, необхідних їм для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою генерування нових знань у галузі кримінального права, а саме в частині реалізації кримінальної відповідальності.

Місце навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми.

Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: «Теорія держави і права»; «Нормотворча техніка»; «Кримінальне право України (Загальна та Особлива частини)»; «Основи кримінально-правової кваліфікації»; «Призначення покарання»; «Адміністративне право»; «Відповідальність за адміністративні правопорушення»; «Господарське право»; «Фінансове право».

Постреквізити: «Реалізація кримінальної відповідальності», «Податкове право».

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати наступні результати навчання:

- сформувати поняття та зміст кримінальної відповідальності, форми її реалізації;
- систематизувати втілення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування кримінальної відповідальності;
- проаналізувати тенденції розвитку світового та вітчизняного механізму реалізації кримінальної відповідальності;
- розуміти наукові засади та проблемні моменти реалізації кримінальної відповідальності;
- інтерпретувати основні оціночні поняття у сфері реалізації кримінальної відповідальності, а також розуміти методологію їхнього тлумачення;
- застосовувати норми кримінальної відповідальності щодо особи, визнаної винною у вчиненні кримінального правопорушення;
- обирати покарання і меж, які можуть бути застосовані до осіб, що вчинили кримінальне правопорушення;
- запропонувати можливості звільнення від кримінального покарання та його відбуття осіб, які були визнані судом винними у вчиненні конкретного (-их) кримінального (-их) правопорушення (-нь);
- прогнозувати результат впливу проектів нормативно-правових на кримінально-правові відносини.

Розклад занять з навчальної дисципліни на 2020/2021 н.р. для студентів денної форми навчання

Дата	Теми лекцій (18 год.)	Теми практичних занять (22 год.)	Теми самостійної роботи (есе або рефератів)
15.09.20 - 18.09.20	1. «Загальні засади кримінально-правової кваліфікації господарських кримінальних правопорушень»	1. «Загальні засади кримінально-правової кваліфікації господарських кримінальних правопорушень» Основна література: 1; 3; 5, 10	Структура і динаміка господарської злочинності в Україні за останні 5 років, проблеми ефективності кримінально-правових норм. Визначення розміру неоподаткованого мінімуму доходів громадян та його вплив на кваліфікацію господарських кримінальних правопорушень. Бланкетність кримінально-правових норм, порядок використання норм цивільного, господарського, фінансового та інших галузей права при кваліфікації господарських кримінальних правопорушень. Загальний та спеціальний суб'єкт господарських кримінальних правопорушень, особливості встановлення ознак спеціального суб'єкту. Проблеми відмежування господарських кримінальних правопорушень

			від адміністративних правопорушень та від інших видів кримінальних правопорушень.
21.09.20 - 25.09.20	2. «Загальні засади призначення покарання та застосування інших заходів кримінально-правового характеру за господарські кримінальні правопорушення»	2. «Загальні засади призначення покарання та застосування інших заходів кримінально-правового характеру за господарські кримінальні правопорушення» Основна література: 3; 4, 17.	Ефективність покарань за білокомірцеві кримінальні правопорушення: світовий досвід і сучасна ситуація в Україні. Види покарань, передбачені в КК за господарські кримінальні правопорушення. Штраф як вид покарання за господарські правопорушення, його види. Штраф у розмірі понад 3 тис. неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, порядок його застосування за господарські кримінальні правопорушення, правові наслідки несплати. Позбавлення волі як вид покарання за господарські кримінальні правопорушення, порядок застосування. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, порядок його застосування в якості основного і додаткового покарання за господарські кримінальні правопорушення. Інші заходи кримінально-правового характеру, які застосовуються за господарські кримінальні правопорушення. Особливості застосування спеціальна конфіскації і заходів кримінально-правового характеру, що застосовуються до юридичних осіб.
28.09.20 - 02.10.20	3. «Загальні засади звільнення від кримінальної відповідальності, кримінального покарання та його відбування за господарські кримінальні правопорушення»	3.«Загальні засади звільнення від кримінальної відповідальності, кримінального покарання та його відбування за господарські кримінальні правопорушення» Основна література: 3; 4, 12, 14	Звільнення від кримінальної відповідальності та покарання за господарські кримінальні правопорушення, загальні і спеціальні норми, порядок їх застосування. Особливості застосування звільнення від кримінальної відповідальності та звільнення від покарання у зв'язку із закінченням строків давності притягнення до кримінальної відповідальності. Особливості застосування

			звільнення від відбування покарання на підставі законів про амністію. Звільнення від відбування кримінального покарання за господарські кримінальні правопорушення з випробуванням, порядок його застосування, особливості призначення додаткових покарань при звільненні від відбування основного покарання з випробуванням.
05.10.20 - 09.10.20	4. «Особливості кримінальної відповідальності за кримінальні правопорушення у сфері грошового обігу»	4-5. «Особливості кримінальної відповідальності за кримінальні правопорушення у сфері грошового обігу» Основна література: 1; 4; 9, 11, 15	Кримінальна відповідальність за виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою використання при продажу товарів, збуту або збут підірваних грошей, державних цінних паперів, білетів державної лотереї, марок акцизного податку чи голографічних захисних елементів (ст. 199 КК). Міжнародно-правові зобов'язання України щодо встановлення кримінальної відповідальності за це правопорушення. Відмежування кримінального правопорушення, передбаченого ст. 199 КК, від шахрайства. Особливості застосування основного покарання у виді позбавлення волі та додаткового покарання у виді конфіскації майна. Практика звільнення за це кримінальне правопорушення від відбування основного покарання з випробуванням. Кримінальна відповідальність за незаконні дії з документами на переказ, платіжними картками та іншими засобами доступу до банківських рахунків, електронними грошима, обладнанням для їх виготовлення (ст. 200 КК). Співвідношення кримінального правопорушення, передбаченого ст. 200 КК, з кримінальними правопорушеннями проти власності і кримінальними

			<p>правопорушеннями, передбаченими розділом XIV Особливої частини КК.</p> <p>Особливості призначення штрафу за кримінальні правопорушення, передбачені частинами 1 і 2 ст. 200 КК.</p>
12.10.20 - 16.10.20	<p>5. «Особливості кримінальної відповідальності за податкові кримінальні правопорушення»</p>	<p>6-7. «Особливості кримінальної відповідальності за податкові кримінальні правопорушення»</p> <p>Основна література: 1; 6; 16.</p>	<p>Особливості кримінальної відповідальності за ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів).</p> <p>Застосування податкових норм при кваліфікації кримінального правопорушення, передбаченого ст. 212 КК. Відмежування ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів) від інших кримінальних правопорушень. Особливості призначення покарання за ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів).</p> <p>Невідповідність між розміром штрафів, зазначених в санкції ста. 212 КК, та тих, які підлягають застосуванню за цей кримінальне правопорушення відповідно до ч. 2 ст. 53 КК.</p> <p>Особливості призначення покарання співучасникам та застосування ст. 69 КК.</p> <p>Спеціальні види звільнення від кримінальної відповідальності за ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів) та порядок їх застосування.</p> <p>Співвідношення ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів) та ухилення від сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування.</p>
19.10.20 - 23.10.20	<p>6. «Особливості кримінальної відповідальності за кримінальні правопорушення проти безпеки господарської</p>	<p>8. «Особливості кримінальної відповідальності за кримінальні правопорушення проти безпеки господарської</p>	<p>Застосування кримінальної відповідальності за легалізацію (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом (ст. 209 КК) та міжнародно-правові зобов'язання України щодо встановлення кримінальної</p>

	<i>діяльності»</i>	<i>діяльності» Основна література: 1; 2; 7, 8.</i>	відповідальності за цей кримінальне правопорушення. Встановлення і застосування кримінального покарання за кримінальне правопорушення, передбачене ст. 209 КК. Інші заходи кримінально-правового характеру: спеціальна конфіскація, заходи, які застосовуються до юридичних осіб. Застосування кримінальної відповідальності за зайняття гральним бізнесом (ст. 203-2 КК). Особливості кримінально-правової кваліфікації та кримінального покарання за це кримінальне правопорушення. Порядок застосування спеціальної конфіскації. Перспективи розвитку регуляторного і кримінального законодавства щодо зайняття гральним бізнесом.
26.10.20 - 30.10.20	<i>7. «Особливості кримінальної відповідальності за кримінальні правопорушення проти прав і законних інтересів контрагентів»</i>	<i>9. «Особливості кримінальної відповідальності за кримінальні правопорушення проти прав і законних інтересів контрагентів» Основна література: 1, 5, 13</i>	Кримінально-правова кваліфікація незаконного використання знака для товарів і послуг, фірмового найменування, кваліфікованого зазначення походження товару (ст. 229 КК). Застосування покарання та інших заходів кримінально-правового характеру за це кримінальне правопорушення. Кримінально-правова кваліфікація незаконного збирання з метою використання або використання відомостей, що становлять комерційну або банківську таємницю (ст. 231 КК). Застосування кримінального покарання за кримінальне правопорушення, передбачене ст. 231 КК.
02.11.20- 06.11.20	<i>8. «Особливості кримінальної відповідальності за кримінальні правопорушення проти фінансів»</i>	<i>10. «Особливості кримінальної відповідальності за кримінальні правопорушення проти фінансів» Основна література: 1, 5, 9</i>	Кримінально-правова кваліфікація шахрайства з фінансовими ресурсами (ст. 222 КК). Відмежування шахрайства з фінансовими ресурсами від шахрайства та заволодіння майном шляхом привласнення, розтрати або зловживання

			службовим становищем. Застосування кримінального покарання за шахрайство з фінансовими ресурсами.
09.11.20- 13.11.20	9. «Особливості кримінальної відповідальності за кримінальні правопорушення проти конкуренції»	11. «Особливості кримінальної відповідальності за кримінальні правопорушення проти конкуренції» Основна література: 1; 5.	Кримінально-правова кваліфікація протидії законній господарській діяльності (ст. 206 КК). Відмежування протидії законній господарській діяльності від кримінальних правопорушень проти власності. Застосування покарання за протидію законній господарській діяльності.

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів передбачає позааудиторне вивчення окремих тем або поглиблене вивчення окремих питань, які охоплюються програмою курсу, але не розглядаються під час лекцій та практичних занять. Виконання самостійної роботи оцінюється в діапазоні від 0 до 8 балів. Презентація результатів самостійної роботи готується малими групами у складі двох студентів. Самостійна робота виконується за темою, наданою викладачем під час проведення першого аудиторного заняття та попередньо розробленим і погодженим з викладачем планом. Робота має ґрунтуватися на власному аналізі емпіричної бази – аналізі судової статистики (не менш, ніж 20 судових вироків, винесених за однією статтею Особливої частини КК). Обов'язковим є використання достатньої кількості наукової і навчальної літератури, у тому числі монографій, наукових статей, надрукованих як в Україні, так і за кордоном. Презентація самостійної роботи здійснюється під час аудиторних занять, обов'язковою є участь обох студентів, які підготували роботу. Оцінюється робота малої групи в цілому, при цьому кожен студент в межах групи отримує однакову оцінку.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у «Методичних рекомендаціях до самостійної роботи студентів із навчальної дисципліни «Кримінальна відповідальність за господарські злочини» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» зі спеціальності 081 «Право» / уклад. Н.О. Гуторова, Т.О. Михайліченко. Полтава : ПЮІ Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019.

Інформаційне забезпечення курсу

Основні нормативно-правові акти

1. Конституція України. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141. Дата оновлення: 07.02.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 27.08.2020).
2. Кримінальний кодекс України від 05.04.1901 № 2341-III. Дата оновлення: 27.06.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2341-14> (дата звернення: 27.08.2020).
3. Кримінально-виконавчий кодекс України від 11 липня 2003 року № 1129-IV. оновлення: 04.11.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1129-15> (дата звернення: 27.08.2020).
4. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI Дата оновлення: 01.07.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2755-17> (дата звернення: 27.08.2020).

5. Про застосування амністії в Україні : Закон України від 01.10.1996 р. № 392/96 Дата оновлення: 14.05.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/392/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 27.08.2020).
6. Про Положення про порядок здійснення помилування : Указ Президента України від 21 квітня 2015 року № 223/2015. Дата оновлення: 22.08.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/223/2015> (дата звернення: 27.08.2020).

Основна література

1. Берзін П.С. Злочини у сфері господарської діяльності: методика обчислення матеріальної шкоди. К.: Юрисконсульт, 2005.
2. Висоцька В. В. Зайняття гральним бізнесом: кримінально-правовий аналіз складу злочину: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2016. 20 с.
3. Гармаш Д. О. Кримінальна відповідальність за порушення порядку здійснення операцій з металобрухтом: підстава криміналізації та склад злочину : моногр. Х., 2011.
4. Горох О.П. Сучасні кримінально-правові проблеми звільнення від покарання та його відбування : монографія. Харків : Право, 2019. 760с.
5. Гурова Н.О. Кримінально-правова охорона державних фінансів України: монографія. Х. : Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2001. 384 с.
6. Дудоров О. О. Ухилення від сплати податків: Кримінально-правові аспекти : монографія. К. : Істина, 2006. 648 с.
7. Дудоров О.О., Тертиченко Т.М. Протидія відмиванню «брудного» майна: європейські стандарти та Кримінальний кодекс України: моногр. К., 2015. 392 с.
8. Мінаєв М. Кримінальна відповідальність за незаконне виготовлення, зберігання, збут або транспортування з метою збуту підакцизних товарів (ст. 204 КК України) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. К. : Б. в., 2005. 23 с.
9. Мойсик В. Р. Кримінальна відповідальність за шахрайство з фінансовими ресурсами в Україні: аналіз правотворчості та правозастосування : моногр. К., 2010. 244 с.
10. Навроцький В.О. Основи кримінально-правової кваліфікації. К., 2006.
11. Панов М. М. Кримінальна відповідальність за незаконні дії з документами на переказ, платіжними картками та іншими засобами доступу до банківських рахунків : монографія. Х. : Право, 2009. 184 с.
12. Письменський Є. О. Звільнення від покарання та його відбування: проблеми кримінального законодавства та практики його застосування : монографія. Луганськ : Віртуальна реальність, 2011. 388 с.
13. Радутний О. Е. Кримінальна відповідальність за незаконне збирання, використання та розголошення відомостей, що становлять комерційну або банківську таємницю : монографія. Х.: Ксілон, 2008. 202 с.
14. Романюк Б. В., Бантишев О. Ф. Спеціальні види звільнення від кримінальної відповідальності в Україні: умови, порядок та перспективи розвитку цього тубінституту : монографія. Київ : Крок, 2019. 343 с.
15. Сингаївська І. В. Фальшивомонетництво в Україні: кримінально-правовий та кримінологічний аспекти : монографія. Луганськ, 2010. 358 с.
16. Степаненко Д. Ю. Кримінальна відповідальність за ухилення від сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. К. : [б. в.], 2014. 20 с.
17. Шаповалова О. А. Проблеми пеналізації злочинів у сфері господарської діяльності : автореферат дис. ... канд. юрид. наук. Х. : б. в, 2013. 17 с.

Додаткова література:

1. Байрактор Д. Д. Кримінальна відповідальність за виготовлення з метою збуту чи використання підроблених цінних паперів. *Держава і право. Юридичні і політичні науки.* – Вип.10. – К. : Ін-т держави і права НАН України, 2001. С. 283-288.
2. Берзін П. С. Проблеми кваліфікації закінчених злочинів у сфері господарської діяльності. *Адвокат.* 2013. № 1. С. 14-19.
3. Василичу В.І. Типові способи необґрунтованого одержання кредитів при вчиненні шахрайств з фінансовими ресурсами та шляхи їх розслідування. *Право України.* 2000. № 10. С. 28-31.
4. Вітко О. Ю. Безпосередній об'єкт підроблення документів, які подаються для реєстрації випуску цінних паперів. *Університетські наукові записки : часопис. Хмельницький,* 2013. № 3 (47). С. 442-447.
5. Воробей П. А., Тихонова О. О. Суб'єкт незаконного збирання з метою використання, використання та розголошення комерційної або банківської таємниці. *Право і суспільство.* 2011. N 1. С. 188-193.
6. Грек Б. М., Грек Г. Б. Кримінально-правова та кримінологічна характеристика економічної злочинності в Україні. *Адвокат.* 2014. № 1. С. 44-48.
7. Гулявська У. В. Проблемні питання предмета умисного введення в обіг на ринку України (випуск на Україні) небезпечної продукції. *Правова інформатика.* 2012. N 1(33). С. 91-96.
8. Гуцуляк М. Я., Дан Г. В. Деякі питання щодо визначення об'єкта та предметів контрабанди за ст. 201 КК України. *Митна справа.* 2013. № 6. С. 66-72.
9. Коваль В. Розголошення, схилення до розголошення, неправомірне збирання та використання комерційної таємниці як форми недобросовісної конкуренції. *Підприємництво, господарство і право.* 2002. № 8. С. 22-24.
10. Кравець Л. К. Історія формування кримінально-правового забезпечення інвестиційної безпеки фондового ринку на території України. *Наук. вісн. Міжнародного гуманітарного ун-ту.* Серія : Юриспруденція. 2013. № 6-3. Т. 2. С. 85-87.
11. Крижний О. Проблеми кваліфікації незаконного використання знака для товарів і послуг, фірмового найменування, кваліфікованого зазначення походження товару. *Теорія і практика інтелектуальної власності.* 2008. № 2. С. 21-25.
12. Мичко М., Ноздрьов С. Прийняття судами рішень у справах у сфері грального бізнесу: окремі аспекти реагування прокурорів на відповідні порушення. *Вісник прокуратури.* 2013. № 11. С. 70-74.
13. Охріменко, О. Незаконна господарська діяльність підприємства. *Вісник Міністерства доходів і зборів України.* 2013. № 41. С. 48-51.
14. Паламарчук, О. Кримінальна відповідальність за несплату податків vs Узгодження грошового зобов'язання. *Юридична газета.* 2016. N 13. С. 32-33
15. Педан В. Суб'єкт протидії законній господарській діяльності. *Підприємництво, госп-во і право : наук.-практ. госп.-прав. журн.* 2014. № 1. С. 87-90.
16. Перепелиця О. І. Кримінальна відповідальність за виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою збуту або збут підроблених грошей, державних цінних паперів чи білетів державної лотереї (питання кваліфікації). *Правове забезпечення оперативно-службової діяльності: актуальні проблеми та шляхи їх вирішення.* Вип. 1 : Матеріали постійного діючого наук.-практ. семінару (28 трав. 2010 р.). Х., 2010. С. 186-197
17. Поліщук І. Незаконне використання знака для товарів та послуг: особливості об'єктивної сторони складу злочину (ст. 229 КК України). *Юридична Україна.* 2013. N 11. С. 81-87.
18. Родюкова Є. К. Актуальні питання призначення покарання у виді штрафу за злочини у сфері господарської діяльності. *Актуальні проблеми кримінальної відповідальності : міжнар. наук.-практ. конф., 10-11.10.13 р. Х.:* Право, 2013. С. 332-335 .

19. Скора Л. Протидія законній господарській діяльності. *Підприємництво, господарство і право*. 2005. № 6. С. 132-134.
20. Смирнова А. Критерії кваліфікації співучасті в ухиленні від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів). *Підприємництво, госп-во і право*. 2013. № 5. С. 117-121.
21. Топорецкая З. Штраф строгого режима : применение непомерно высокого штрафа может привести к необходимости его замены лишением свободы. *Юрид. практика*. 2012. № 16 (17 апреля). С. 11, 14.
22. Якимчук Н. Нецільове використання бюджетних коштів: поняття, види та форми. *Вісник прокуратури*. 2013. N 7. С. 106-115.
23. Чернієнко А. Прийняття рішення про відстрочку виконання вироку. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2017. N 1. С. 102-107.
24. Шиян Д. С. Загальні засади призначення покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю. *Вісник Кримінологічної асоціації України*. Харків : ХНУВС, 2016. 2016. № 1 (12). С. 118-130.

Вимоги викладача

Студенти *повинні*: активно працювати на практичних заняттях, брати участь в обговоренні дискусійних питань та розробленні кейсів, повною мірою долучатися до активних форм навчання, використовувати різноманітні джерела з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії. Пропущені практичні заняття обов'язково відпрацьовуються. Для відпрацювання занять здобувач вищої освіти зобов'язаний надати виконане завдання (вирішені задачі, конспект лекції) та індивідуально виконане завдання за темою заняття, яке відпрацьовується (анотації прочитаної додаткової літератури з курсу, презентація доповіді за темою, есе тощо), та продемонструвати належний рівень теоретичної підготовки за темою заняття, яке відпрацьовується.

Студентам *рекомендується*: брати участь у наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, написанні наукових статей і рефератів.

Викладач *бере до уваги* інші навчальні та наукові здобутки студента, що підтверджені документально (грамоти, дипломи, сертифікати тощо).

Обов'язковою вимогою є дотримання студентами норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» ([https://nlu.edu.ua/files/norm doc/kodeks academichnoyi etyky.pdf](https://nlu.edu.ua/files/norm_doc/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf)).

Під час аудиторних занять дозволено використовувати мобільні телефони тільки у навчальних цілях (наприклад, для перегляду презентацій лекції). Дозволяється користуватися ноутбуками і планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації. Дозволено приносити із собою питну воду. В разі нагальної потреби дозволено виходити із аудиторії, не заважаючи при цьому викладачу та іншим студентам.

Контрольні заходи результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Кримінальна відповідальність за господарські злочини» передбачає проведення *поточного контролю* (далі – ПК) та здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи. Мінімальна кількість балів, необхідних для отримання заліку – 60 балів.

Видами *поточного контролю* знань студентів є:

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на *практичних заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, виконання тестових завдань, розв'язання практичних завдань або задач, захист кейсу, підготовка і захист есе або реферату за ініціативи студента. За підсумками практичних занять студент може отримати від 0 до 88 балів;

– протягом семестру студенти виконують завдання для *самостійної роботи* (підготовка усної доповіді, презентації, есе тощо). Максимальна кількість балів – 8;

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на *лекційних заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування. За підсумками поточного контролю на лекціях студенти можуть отримати від 0 до 4 балів.

Об'єктом оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти за ПК є успішність набуття ними компетентностей, котрі дозволять розв'язувати складні проблеми кримінально-правової кваліфікації господарських кримінальних правопорушень та застосування до осіб, які їх вчинили, кримінального покарання та(або) інших заходів кримінально-правового характеру.

Критеріями оцінювання знань за ПК є успішність освоєння знань та набуття навичок на лекціях і практичних заняттях, що включає систематичність їх відвідування, здатність студента засвоювати категоріальний апарат, вміння орієнтуватися у змісті чинних нормативних актів, навички застосування кримінально-правових норм, які встановлюють відповідальність за господарські кримінальні правопорушення, шляхом здійснення кримінально-правової кваліфікації цих кримінальних правопорушень та призначення покарання та(або) застосування інших заходів кримінально-правового характеру, з яких:

- 10 балів – присутність на всіх видах аудиторних занять або відпрацювання пропущених занять (при відсутності чи не відпрацюванні хоча б одного заняття – 0 балів).

- 82 бали – виконання 8 практичних завдань та робота на аудиторних заняттях, а саме:

- від 0 до 60 балів – письмове вирішення практичних завдань. 1 завдання оцінюється в діапазоні від 0 до 7,5 балів, з яких: є

1,5 бали – своєчасне, тобто до 8.00 дня проведення практичного заняття представлення електронної версії самостійного (без текстових запозичень) та повного вирішення завдання;

від 0 до 6 балів – своєчасне, тобто протягом 2-х робочих днів після дня закінчення практичного заняття представлення доопрацьованого варіанту вирішеного завдання (наприклад, якщо заняття проходило в четвер, то кінцевим варіантом представлення завдання є 00 год 00 хв. вівторка).

Критерії оцінювання письмових робіт:

6 балів – завдання вирішене в повному обсязі, з використанням необхідних джерел (принципів права, чинного законодавства, а також (в разі необхідності) – рішень ЄСПЛ, Конституційного суду України, Верховного Суду України та Верховного Суду); рішення є правомірними та належним чином обгрунтованими;

3-5 бали – завдання вирішене в повному обсязі, з використанням необхідних джерел; рішення є правомірними, належним чином обгрунтованими, але допущені окремі несуттєві помилки, або рішення є правомірними, але в деяких випадках обгрунтовані недостатньо;

1-2 бали – завдання вирішене в повному обсязі, але використані не всі необхідні джерела; при вирішенні завдання допущені несуттєві помилки та деяких випадках обгрунтування є недостатнім;

0 балів – в роботі міститься плагіат або допущені суттєві помилки при вирішенні завдання, або рішення необгрунтоване.

Несвоєчасно представлені роботи оцінюються з максимальною оцінкою 2 бали.

22 бали – виступи на практичних заняттях, виступ на одному занятті оцінюється в діапазоні від 0 до 5 балів, але загальна максимальна кількість одержаних балів не може перевищувати 22.

Розрахункова шкала для оцінювання роботи студентів на практичному занятті:

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	<p>висока активність роботи; вміння організувати роботу малої групи під час практичного заняття; засвоєння всього матеріалу теми; повні та обґрунтовані відповіді при розв'язанні завдань (казусів); здатність визначення теоретичних питань, на які розраховане завдання; уміння опрацьовувати та застосовувати акти чинного законодавства; обізнаність із постановами та роз'ясненнями вищих судових інстанцій; уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми; вміння мислити абстрактно та узагальнено; здатність публічно представити матеріал.</p>
4	<p>висока активність роботи на практичних заняттях; активна робота в складі малої групи під час практичного заняття; засвоєння всього матеріалу теми; повні та обґрунтовані відповіді з несуттєвими помилками при розв'язанні завдань (казусів); здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання; уміння опрацьовувати та застосовувати акти чинного законодавства; обізнаність із постановами та роз'ясненнями вищих судових інстанцій; уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми; здатність публічно представити матеріал.</p>
3	<p>активна робота на практичних заняттях; достатній рівень участі у роботі малої групи під час практичного заняття; засвоєння основних положень тем змістовного модуля; допущення декількох суттєвих помилок при розв'язанні завдань (казусів); здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання; уміння опрацьовувати та застосовувати акти чинного законодавства; обізнаність із постановами та роз'ясненнями вищих судових інстанцій; здатність публічно представити матеріал.</p>
2	<p>низька активність при роботі на практичних заняттях; низька активність під час роботи малої групи; засвоєння окремих положень матеріалу тем змістовного модуля; неповні відповіді при розв'язанні завдань (казусів); суттєві помилки при такому розв'язанні; складності при визначенні теоретичних питань, на які розраховані завдання; певні складності при застосуванні актів чинного законодавства; здатність публічно представити матеріал.</p>
1	<p>пасивна робота на практичних заняттях; низька активність під час роботи малої групи; наявність певного уявлення щодо матеріалу теми; неповні відповіді, допущення значної кількості помилок при розв'язанні завдань (казусів); невміння визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання; невпевнені навички застосування актів чинного законодавства; невпевнені навички публічного представлення матеріалу.</p>

0	<p>пасивність у роботі на практичних заняттях; відсутність знань за темою; неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при розв'язанні завдань (казусів); нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання; відсутність навичок застосування актів чинного законодавства; невміння публічно представляти матеріал.</p>
---	--

Результати оцінювання роботи здобувача вищої освіти фіксуються у журналі обліку роботи викладача.

Здобувач вищої освіти, знання котрого оцінені мінімально необхідною для складання іспиту кількістю балів і вище, не має право на виконання додаткових завдань для підвищення отриманої кількості балів.

Здобувач вищої освіти, який був відсутній на лекції або практичному занятті, або отримав незадовільну оцінку, відпрацьовує пропущене заняття (незадовільну оцінку) викладачу, який веде відповідні заняття у дні його консультацій за графіком, затвердженим кафедрою.

Для відпрацювання занять здобувач вищої освіти зобов'язаний надати виконане завдання (вирішені задачі, конспект лекції) та індивідуально виконане завдання за темою заняття, яке відпрацьовується (анотації прочитаної додаткової літератури з курсу, презентація доповіді за темою, реферат, есе тощо), та продемонструвати належний рівень теоретичної підготовки за темою заняття, яке відпрацьовується.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти при виконанні самостійної роботи (наукового дослідження)

Виконання самостійної роботи оцінюється в діапазоні від 0 до 8 балів.

Кількість балів	Критерії оцінювання
8-7	<p>Дослідження ґрунтується на достатній емпіричній базі та наукових джерелах, виявлені і проаналізовані тенденції розвитку і застосування кримінальної відповідальності за певний вид господарських кримінальних правопорушень, виявлені проблемні питання та шляхи їх вирішення, запропоновані Верховним Судом та Верховним Судом України, а також у наукових працях, за умови наявності фактів спірного застосування кримінального закону в проаналізованих судових рішеннях звернута на це увага, запропонований той варіант, який є більш обґрунтованим.</p> <p>Презентація містить достатню кількість наочного матеріалу, при її здійсненні студенти показують вільне володіння тематикою, а також уміння публічно представити результати власного дослідження.</p>
6-5	<p>Дослідження ґрунтується на достатній емпіричній базі та наукових джерелах, переважно виявлені і проаналізовані тенденції розвитку і застосування кримінальної відповідальності за певний вид господарських кримінальних правопорушень, виявлені окремі проблемні питання та шляхи їх вирішення, запропоновані Верховним Судом та Верховним Судом України, а також у наукових працях, за умови наявності фактів спірного застосування кримінального закону в проаналізованих судових рішеннях звернута на це увага, щодо окремих випадків запропонований той варіант, який є більш обґрунтованим.</p> <p>Презентація містить достатню кількість наочного матеріалу, при її здійсненні студенти показують вільне володіння тематикою, а також уміння публічно представити результати власного дослідження.</p>
4-3	<p>Дослідження ґрунтується на достатній емпіричній базі та наукових джерелах, переважно виявлені і проаналізовані тенденції розвитку і застосування кримінальної відповідальності за певний вид господарських кримінальних правопорушень, виявлені окремі проблемні питання та шляхи їх вирішення, запропоновані Верховним Судом та Верховним Судом України, а також у наукових працях, за умови наявності</p>

	фактів спірного застосування кримінального закону в проаналізованих судових рішеннях звернута на це увага, щодо окремих випадків запропонований той варіант, який є більш обґрунтованим. Презентація містить певну кількість наочного матеріалу, при її здійсненні студенти не можуть показати вільне володіння тематикою, публічне представлення результатів дослідження відбувається не переконливо, без уміння зацікавити аудиторію.
2-1	Дослідження ґрунтується на недостатній емпіричній базі та наукових джерелах, виявлені і проаналізовані лише окремі тенденції розвитку і застосування кримінальної відповідальності за певний вид господарських кримінальних правопорушень, запропоновані шляхи їх вирішення є недостатньо переконливими. Презентація містить певну кількість наочного матеріалу, при її здійсненні студенти не можуть показати вільне володіння тематикою, публічне представлення результатів дослідження відбувається не переконливо, без уміння зацікавити аудиторію.
0	Робота виконана з порушенням академічної доброчесності (плагіат, фальсифікація або фабрикація результатів дослідження), відсутня емпірична база або робота не виконана

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни «Кримінальна відповідальність за господарські злочини» виставляється в залікову книжку.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів

Лекційні заняття	Практичні заняття (поточний контроль)		Самостійна робота	Підсумкова оцінка знань
	Модуль № 1	Модуль № 2		
max 4	max 44	max 44	max 8	max 100

Шкала підсумкової оцінки знань студентів

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	Не зараховано	35 – 59

F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34
---	---	--	--------